

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОСНОВИ ПСИХОФІЗІОЛОГІЇ**Спеціальність: **С4 «Психологія»**Освітньо-професійна програма: **Клінічна психологія**Рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**Форма здобуття освіти: **очна**Рік навчання: **2**Семестр(и): **III (осінній)**Тип освітнього компонента: **обов'язковий**Навчальний рік: **2025-2026**Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**Навчальні заняття: **лекції, консультації**Підсумковий контроль: **іспит**Пререквізити: **загальна психологія.**Кафедра/підрозділ: **кафедра української мови, психології та педагогіки**, пр. Науки, 4, корпус А, 5 поверхКерівник освітнього компонента: **Чернова Валерія Костянтинівна**email: **vk.chernova@knmu.edu.ua****ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

Курс «Основи психофізіології» спрямований на формування у здобувачів знань про взаємозв'язок психічних процесів із фізіологічними механізмами діяльності мозку, нервової та ендокринної систем. Дисципліна поєднує положення загальної, вікової та клінічної психології з даними нейрофізіології, анатомії та біології, забезпечуючи цілісне розуміння біологічних основ психіки. Вона розкриває закономірності функціонування нервової системи, механізми сенсорних процесів, емоцій, уваги, пам'яті, мислення, а також фізіологічні передумови індивідуально-психологічних відмінностей людини.

МЕТА КУРСУ. Здобувачі навчатимуться аналізувати фізіологічні основи психічних процесів і станів, розуміти роль нервової системи у забезпеченні психічної діяльності, оволодіють знаннями про функціональну організацію мозку, механізми емоцій, мотивацій, сну, стресу. Вони зможуть застосовувати психофізіологічні знання у психологічній діагностиці, реабілітації, профілактиці порушень психічного здоров'я та у професійній діяльності психолога.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- знати основні поняття, закономірності та методи психофізіології, її місце у системі психологічних і медико-біологічних наук;
- розуміти анатомо-фізіологічні основи нервової системи, будову і функції головного мозку, принципи роботи аналізаторів;
- володіти знаннями про фізіологічні механізми психічних процесів — відчуття, сприймання, пам'яті, мислення, емоцій, уваги, волі;
- уміти застосовувати основні психофізіологічні методи (електроенцефалографію, методи дослідження рефлексів, реакцій, біологічного зворотного зв'язку, вимірювання психофізіологічних показників) для вивчення індивідуальних особливостей людини;
- використовувати набуті знання для пояснення психічних проявів з урахуванням біологічних і нейрофізіологічних механізмів, для профілактики стресових і психосоматичних станів;
- розвивати навички наукового мислення, інтеграції психологічних і біологічних знань, аналізу психофізіологічних аспектів поведінки людини у професійній діяльності.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (20 год.):**

1. Предмет і завдання психофізіології.
2. Методи психофізіологічних досліджень.
3. Фізіологічні основи вищої нервової діяльності.
4. Функціональна організація центральної нервової системи.
5. Психофізіологічні механізми сенсорних процесів.
6. Психофізіологічні механізми уваги, пам'яті та мислення.
7. Мозкові основи емоцій і мотивацій.

8. Психофізіологія індивідуальних відмінностей.
9. Психофізіологія станів людини.
10. Психофізіологічні основи діяльності людини.

Перелік тем практичних занять (30 год.):

1. Предмет і завдання психофізіології.
2. Методи психофізіологічних досліджень.
3. Фізіологічні основи вищої нервової діяльності.
4. Функціональна організація центральної нервової системи.
5. Психофізіологічні механізми сенсорних процесів.
6. Психофізіологічні механізми уваги, пам'яті та мислення.
7. Мозкові основи емоцій і мотивацій.
8. Психофізіологія індивідуальних відмінностей.
9. Психофізіологія станів людини.
10. Психофізіологічні основи діяльності людини.

Перелік тем самостійної роботи студента (40 год.)

1. Предмет і завдання психофізіології.
2. Методи психофізіологічних досліджень.
3. Фізіологічні основи вищої нервової діяльності.
4. Функціональна організація центральної нервової системи.
5. Психофізіологічні механізми сенсорних процесів.
6. Психофізіологічні механізми уваги, пам'яті та мислення.
7. Мозкові основи емоцій і мотивацій.
8. Психофізіологія індивідуальних відмінностей.
9. Психофізіологія станів людини.
10. Психофізіологічні основи діяльності людини.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення знань із вікової психології, отриманих у процесі аудиторного навчання, та формує здатність застосовувати їх у професійній діяльності психолога. Вона допомагає розвивати навички аналізу особливостей психічного розвитку людини на різних етапах онтогенезу, опрацювання емпіричних матеріалів і формулювання висновків, а також сприяє підготовці до практичної роботи з дітьми, підлітками та дорослими з урахуванням їхніх вікових характеристик.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекцію, спостереження, інструктаж, аналіз і самоаналіз навчальної та професійної діяльності, моделювання ситуацій, розв'язання кейсів, підготовку та публічний виступ.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) не передбачені.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до іспиту є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за ДЗ становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ДЗ$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізненні більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Допоміжна

Психофізіологія : конспект лекцій / укл.: Н. В. Коляда. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 264 с.

Психофізіологія розвитку: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: УАІД «Рада», 2022. – 327 с.

Зав. кафедри української мови,
психології та педагогіки

Людмила ФОМІНА